

1 Za jakých okolností může jeden z rodičů zákonně přemístit dítě do jiného státu bez souhlasu druhého rodiče?

Otázka, kde má dítě trvale pobývat, je součástí práva určit místo pobytu dítěte, a tudíž i faktického výkonu péče o dítě (§ 1631 odst. 1 občanského zákoníku – *Bürgerliches Gesetzbuch* – BGB), která je podle § 1626 odst. 1 BGB spolu se správou majetku dítěte součástí rodičovské zodpovědnosti.

Tato otázka představuje – na rozdíl například od situace kratší dovolené v některé sousední evropské zemi – záležitost zásadního významu ve smyslu § 1687 odst. 1 bodu 1 BGB, která vyžaduje vzájemnou dohodu obou rodičů, pokud oba společně vykonávají rodičovskou zodpovědnost. Jeden z rodičů se proto může bez souhlasu druhého z rodičů přestěhovat s dítětem do zahraničí pouze tehdy, má-li dítě ve své výlučné péči nebo mu alespoň přísluší výlučné právo na rozhodnutí o místě bydliště dítěte.

2 Za jakých okolností je pro přemístění dítěte do jiného státu nezbytný souhlas druhého rodiče?

Souhlas druhého z rodičů s přestěhováním dítěte je nezbytný v případě, že rodiče sdílejí rodičovskou zodpovědnost (právo na rozhodnutí o místě bydliště dítěte) (viz rovněž odpověď na otázku č. 1).

3 Pokud druhý rodič nesouhlasí s přemístěním dítěte do jiného státu, třebaže je nutné, jak může být dítě do jiného státu zákonně přemístěno?

Přemístění dítěte je zákonné tehdy, když je dítě ve výlučné péči rodiče, který se s tímto dítětem stěhuje, nebo když má tento rodič výlučné právo na rozhodnutí o místě bydliště dítěte.

Není-li tomu tak, může při neshodách rodičů soud pro záležitosti rodinného práva v této otázce na návrh jednoho z rodičů podle § 1628 BGB přiznat právo rozhodnout o přestěhování jednomu z rodičů. Soud by přitom měl vydat takové rozhodnutí, které bude se zřetelem k faktickým okolnostem a možnostem a oprávněným zájmům zúčastněných stran nejlépe zohledňovat blaho dítěte (§ 1697a BGB).

Kromě toho může kterýkoli rodič, který žije odloučeně ve smyslu § 1671 odst. 1 BGB, podat u soudu pro záležitosti rodinného práva návrh, aby úplná rodičovská zodpovědnost nebo částečná rodičovská zodpovědnost – například právo určit místo pobytu dítěte – byla přiznána výhradně jemu. Soud této žádosti vyhoví v případě, že s ní druhý z rodičů souhlasí, pokud se dítě ve věku nejméně 14 let nevysloví proti, nebo pokud lze očekávat, že (částečné) zrušení společné rodičovské zodpovědnosti a její (částečné) přiznání navrhovateli nejlépe zohledňuje blaho dítěte. Pakliže soud žádosti vyhoví, může dotyčný rodič sám rozhodnout o místě pobytu svého dítěte.

4 Vztahují se stejná pravidla na dočasné přemístění (např. o prázdninách, za účelem zdravotní péče atd.) a trvalé přemístění? Přiložte případně příslušné formuláře pro vyjádření souhlasu.

Má-li jeden rodič dítě ve výlučné péči, může své dítě bez dalšího přemístit i krátkodobě do zahraničí.

Jsou-li naopak ke společné péči oprávněni oba rodiče, musejí o této otázce rozhodnout v zásadě společně (§ 1627 BGB). Žijí-li rodiče oprávněni ke společné péči odloučeně, musejí rozhodnout společně v případě, že plánovaná cesta představuje nikoli záležitost každodenního života, nýbrž záležitost zásadního významu (§ 1687 odst. 1 bod 1 BGB). Rodič, u něhož má dítě obvyklé bydliště, má výlučnou rozhodovací pravomoc v záležitostech každodenního života (§ 1687 odst. 1 bod 2 BGB). Druhý rodič může podle § 1687 odst. 1 bodu 4 BGB samostatně rozhodnout pouze v záležitostech skutečné péče. Zákon přitom nestanoví, kdy se jedná o záležitost zásadního významu a kdy se jedná o záležitosti každodenního života nebo záležitosti skutečné péče. O tom je třeba rozhodnout v konkrétním případě. V zásadě jak rodič, u něhož má dítě obvyklé bydliště, tak rodič, který má právo na styk s dítětem, mohou samostatně rozhodnout o otázce dočasného pobytu v zahraničí, pokud se nejedná o cestu do odlehlých oblastí nebo do oblastí politických nepokojů. V každém případě musí však rodič, který má právo na styk s dítětem, primárně zodpovědného rodiče předem informovat o cíli cesty. Primárně zodpovědný rodič může samostatně rozhodnout o rutinní lékařské péči. Má-li být dítě za účelem lékařské péče převezeno do jiné země, zpravidla by se to nemělo považovat za záležitost rutinní lékařské péče.

Rodič, který nemá rodičovskou zodpovědnost, nemá právo určit místo pobytu dítěte. V době styku s dítětem má podle § 1687a BGB stejné pravomoci jako rodič se společnou rodičovskou zodpovědností, u něhož nemá dítě obvyklé bydliště (§ 1687 odst. 1 bod 4).

Poslední aktualizace: 27/10/2022

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.